

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobce: Bc. J. T.**, . proti **žalované: Vysoká škola ekonomická**, se sídlem nám. Winstona Churchilla 4, Praha 3, o žalobě proti nezákonnému zásahu vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 10 A 202/2015, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.

t a k t o :

- I. Městský soud v Praze **je povinen** rozhodnout ve věci u něj vedené pod sp. zn. 10 A 202/2015 nejpozději ve lhůtě **do 31. 12. 2016**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu

[1] Návrhem ze dne 7. 11. 2016, doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 10. 11. 2016, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhal určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“). Po Nejvyšším správním soudu se navrhovatel domáhal toho, aby Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) byla určena lhůta pro vydání rozhodnutí o navrhovatelově žalobě, o níž se před městským soudem vede řízení pod sp. zn. 10 A 202/2015.

[2] Navrhovatel uvedl, že dne 13. 12. 2015 u městského soudu podal žalobu proti nezákonnému zásahu žalované. Přestože žaloba byla podána před více než 10 měsíci, městský soud o ní stále meritorně nerozhodl, přestože dle § 56 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), mají být žaloby proti nezákonnému zásahu projednávány a rozhodovány přednostně.

[3] Pro navrhovatele má včasné rozhodnutí věci velký význam, jelikož do doby rozhodnutí nemůže vykonávat funkci člena akademického senátu. Již nyní uplynula téměř polovina funkčního období a v případě dalších průtahů se v důsledku skončení funkčního období žaloba může stát dokonce bezpředmětnou.

[4] Městský soud návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu Nejvyššímu správnímu soudu postoupil, aniž by k němu připojil své vyjádření ve smyslu § 174a odst. 3, věty první, zákona o soudech a soudcích.

II. Podstatný obsah spisu městského soudu

[5] Městský soud dne 16. 12. 2015 obdržel žalobu, kterou podal navrhovatel a dalších 9 žalobců. V žalobě se domáhali, aby městský určil, že zásah žalované „*spočívající v odeprání možnosti Bc. Jiřího Trumpeše vykonávat funkci člena Akademického senátu Vysoké školy ekonomické v Praze, získanou ve volbách do tohoto orgánu v roce 2015, byl nezákonný*“, a aby městský soud zakázal žalované pokračovat v takto vymezeném zásahu. Dále se domáhali, aby městský soud určil, že zásah žalované „*spočívající v umožnění vykonávat funkci předsedy a místopředsedů Akademického senátu Vysoké školy ekonomické v Praze na základě voleb konaných na zasedání dne 12. 10. 2015 byl nezákonný*“, a aby městský soud takový zásah zakázal. Za žalobu byl zaplacen jeden soudní poplatek ve výši 2000 Kč, a to vylepením kolku.

[6] Usneseními ze dne 4. 1. 2016 městský soud vyzval 9 žalobců, aby zaplatili soudní poplatek za žalobu ve výši 2000 Kč. Současně žalobce přípisem ze dne 4. 1. 2016 informoval o tom, který senát městského soudu bude věc projednávat a rozhodovat, a vyzval je k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání.

[7] Podáními doručenými městskému soudu dne 15. 1. 2016 a 18. 1. 2016 vzalo 9 žalobců svou žalobu zpět (navrhovatel nebyl mezi žalobci, kteří vzali žalobu zpět). Následně městský soud vydal usnesení ze dne 11. 2. 2016, č. j. 10 A 202/2015 - 46, jímž zastavil řízení o žalobě ve vztahu k těm žalobcům, kteří svou žalobu vzali zpět.

[8] Přípisem ze dne 11. 2. 2016 městský soud vyzval žalovanou, aby se ve lhůtě jednoho měsíce vyjádřila k žalobě a aby zaslala relevantní písemnosti týkající se věci. Dále žalovanou informoval o tom, který senát městského soudu bude věc projednávat a rozhodovat, a vyzval ji k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání. Žalovaná své vyjádření k žalobě doručila městskému soudu dne 9. 3. 2016 společně s dalšími listinami.

[9] Dne 24. 3. 2016 nahlédl navrhovatelův zástupce do soudního spisu a dne 7. 11. 2016 byl městskému soudu doručen návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, které je upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání věci bez zbytečných průtahů (srov. čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).

[11] V řízení podle § 174a zákona o soudech a soudcích Nejvyšší správní soud rozhoduje o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Znamená to, že zjistí-li neodůvodněné průtahy v řízení spočívající zejména v tom, že příslušný soud poté, kdy obdrží podání ve věci, v přiměřené době nečiní žádné úkony, věci se vůbec nezabývá, aniž by pro takový postup existovaly ospravedlnitelné důvody, anebo činí úkony s nedůvodnou časovou prodlevou, usnesením určí tomuto soudu lhůtu, ve které má úkon učinit, resp. ve které má rozhodnout.

[12] Průtahy v řízení znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Nejvyšší správní soud se tak při posuzování oprávněnosti návrhu na určení

lhůty k provedení procesního úkonu v souladu s § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, s ohledem na složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a na dosavadní postup soudu.

[13] Ke složitosti věci, jakožto kritériu posuzování návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zmíněnému v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, Nejvyšší správní soud poznamenává, že žalovaná zpochybňuje včasnost podání žaloby. V žalobě samé je pak městskému soudu předložena k posouzení jediná stěžejní právní otázka, která se týká vzniku či trvání mandátu člena akademického senátu. Nastolená právní otázka se vztahuje k situaci, kterou navrhovatel v žalobě popisuje tak, že mezi volbami do akademického senátu a počátkem funkčního období člena akademického senátu úspěšně ukončil své bakalářské studium a do navazujícího studia na téže fakultě byl přijat až po začátku funkčního období člena akademického senátu. K této stěžejní otázce se pak přimyká vedlejší otázka související s volbou předsedy a místopředsedů akademického senátu za situace, kdy předseda byl zvolen rozdílem jednoho hlasu, k čemuž navrhovatel namítá, že mu bylo nezákonně zabráněno v hlasování. Dle názoru Nejvyššího správního soudu jde o věc, která se svou složitostí nijak nevymyká ani jedním směrem z rámce případů, které správní soudy řeší. To je dáno na jednu stranu úzkým okruhem právních problémů a malým počtem podkladů, což je na druhou stranu vyváženo nezvyklými skutkovými okolnostmi, z nichž spor vznikl.

[14] Význam věci spočívá v tom, že rozhodnutí městského soudu má pro navrhovatele největší význam tehdy, bude-li vydáno před koncem funkčního období akademického senátu, tj. před 12. 6. 2018.

[15] Pro nynější věc je podstatná úprava v § 56 odst. 3 s. ř. s., dle níž soudy ve správním soudnictví projednávají a rozhodují přednostně mj. žaloby proti nezákonnému zásahu správního orgánu. Navrhovatel přitom podal k městskému soudu žalobu proti nezákonnému zásahu správního orgánu.

[16] Nejvyšší správní soud konstatuje, že nutnost přednostního projednání a rozhodnutí věci vyplývající z § 56 odst. 3 s. ř. s. je určujícím požadavkem na postup soudu, a to jednak z hlediska rychlosti, s jakou je třeba činit přípravné úkony, jednak z hlediska délky řízení. Rychlost, s jakou městský soud činil přípravné úkony, Nejvyšší správní soud hodnotí v rámci kritéria postupu soudu zmíněného v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, celkovou délku řízení pak na základě souhrnného hodnocení všech kritérií pro posouzení návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu.

[17] V postupu městského soudu lze shledat prodlevy neslučitelné s režimem přednostního projednání žaloby. Ke dni 18. 1. 2016 obsahoval spis městského soudu zpětvzetí žaloby od 9 z 10 žalobců. O zastavení řízení však městský soud rozhodl až dne 11. 2. 2016, tj. bezmála měsíc poté, co mu byla zpětvzetí doručena. Takto dlouhou prodlevu Nejvyšší správní soud nepovažuje v přednostní věci za adekvátní, jde-li o vydání právně jednoduchého usnesení o zastavení řízení pro zpětvzetí žaloby.

[18] Současně Nejvyšší správní soud uvádí, že dne 18. 1. 2016 žalobci městskému soudu vyjasnili, ke kterému z nich má přiřadit platbu soudního poplatku za žalobu (tj. že jde o platbu soudního poplatku navrhovatelem, který svou žalobu nevzal zpět). K tomuto dni měl městský soud k dispozici žalobu, která obsahovala obecné náležitosti dle § 37 odst. 3 s. ř. s. a zvláštní náležitosti pro zásahovou žalobu dle § 84 odst. 3 s. ř. s., měl doloženou plnou moc udělenou navrhovatelem jeho zástupci a byl uhrazen soudní poplatek. Za této situace není ze spisu zřejmé, proč městský soud v přednostní věci prodléval až do 11. 2. 2016 (tj. téměř celé 4 týdny)

s vyzváním žalované k vyjádření k žalobě, předložení relevantních materiálů a sdělení, zda žalovaná souhlasí s rozhodnutím bez jednání.

[19] Městskému soudu trvalo téměř 3 měsíce (od 16. 12. 2015, kdy mu byla doručena žaloba, do 9. 3. 2016, kdy obdržel vyjádření a písemné podklady od žalované), aby učinil přípravné úkony nutné k rozhodnutí věci. Dle hodnocení Nejvyššího správního soudu doba téměř 3 měsíců přesahuje přiměřenou dobu k učinění přípravných úkonů v přednostní věci, kde účastníci reagovali na výzvy soudu v určených lhůtách (v určené sedmidenní lhůtě k zaplacení soudního poplatku 9 žalobců soudu doručilo zpětvzetí žaloby a žalobci též soudu vyjasnili, ke komu má být přiřazena platba soudního poplatku kolky na žalobě; žalovaná městskému soudu zaslala vyjádření a listinné podklady v určené měsíční lhůtě). Přibližně polovina uvedené doby téměř 3 měsíců uběhla z důvodu prodlevy, kterou městský soud činil mezi jednotlivými svými úkony.

[20] Samotní účastníci řízení délku řízení negativně ovlivnili jen v souvislosti s tím, že za všechny žalobce nebyl zaplacen soudní poplatek, a městský soud tak musel činit patřičné výzvy k zaplacení soudního poplatku. Jinak účastníci, kteří včas reagovali na výzvy soudu, k délce řízení negativně nepřispěli. Skutečností, že učinění přípravných úkonů trvalo téměř tři měsíce, zapříčinil v převážné míře sám městský soud.

[21] Za nepřijatelné pak Nejvyšší správní soud považuje skutečnost, že od 9. 3. 2016, tj. od obdržení vyjádření a podkladů od žalované, městský soud ve věci neučinil žádný úkon. Tuto skutečnost jen dokresluje to, že doložku právní moci na usnesení ze dne 11. 2. 2016, jímž bylo ve vztahu k 9 žalobcům zastaveno řízení, městský soud vyplnil až dne 7. 11. 2016, ačkoli usnesení nabylo právní moci již dne 17. 2. 2016. Mezi 9. 3. 2016 a 7. 11. 2016 uplynulo bezmála 8 měsíců, po které městský soud v přednostní věci nejenže nevydal rozhodnutí, ale ani nevykonal všechny přípravné úkony před rozhodnutím (zaslání vyjádření žalované k žalobě navrhovateli).

[22] Nejvyšší správní soud konstatuje, že ke dni 7. 11. 2016, kdy městský soud obdržel návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, řízení o zásahové žalobě, která se projednává a rozhoduje v přednostním režimu, trvalo již bezmála 11 měsíců (od 16. 12. 2015). Téměř 8 měsíců z toho (od 9. 3. 2016 do 7. 11. 2016) městský soud ve věci nevykonal žádný úkon a ve věci po tuto dobu nerozhodl. I se samotným činěním přípravných úkonů městský soud prodléval (viz bod [19] shora). Průměrná složitost věci svědčí o tom, že rozhodnutí bylo jistě možno vydat ještě před uplynutím 8 měsíců po vykonání všech přípravných úkonů. Ani z hlediska významu věci pro navrhovatele s důrazem na přednostní režim projednání žaloby či postupu účastníků, kteří délku řízení negativně ovlivnili jen nezaplacením soudního poplatku spolu s podáním žaloby, nelze délku řízení téměř 11 měsíců považovat za únosnou.

[23] Nejvyšší správní soud uvádí, že již ke dni 7. 11. 2016, kdy městský soud obdržel návrh na určení lhůty, řízení o žalobě vykazovalo jasné známky nedůvodných průtahů. Je zjevné, že městský soud žalobu neprojednával přednostně, jak to stanoví § 56 odst. 3 s. ř. s., když o žalobě po dobu téměř 8 měsíců nerozhodl, a to v řízení, které ke dni 7. 11. 2016 trvalo bezmála 11 měsíců.

[24] Za této situace se Nejvyšší správní soud pozastavuje nad postupem městského soudu, který po obdržení návrhu na určení lhůty nevolil postup spočívající v provedení všech úkonů, k nimž dle navrhovatele dochází k průtahům, a to ve lhůtě 30 dnů od doručení návrhu, jak to umožňuje § 174a odst. 3, věta druhá, zákona o soudech a soudcích. Místo toho městský soud návrh na určení lhůty předložil Nejvyššímu správnímu soudu k posouzení. Jinými slovy: městský soud ani ve lhůtě 30 dnů od obdržení návrhu zřejmě ve věci nehodlal vydat rozhodnutí. Nejvyšší správní soud nerozumí důvodům, které městský soud k takovému postupu vedly.

Městský soud je ostatně ani neobjasnil, když k návrhu na určení lhůty nepředložil své vyjádření ve smyslu § 174a odst. 3, věty první, s. ř. s.

[25] Nejvyšší správní soud o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu rozhoduje dle skutkového stavu, který tu je v době jeho rozhodování. Jak bylo výše uvedeno, již ke dni 7. 11. 2016 bylo zjevné, že ve věci dochází k průtahům. Tím spíše je nutno konstatovat, že ke dni vydání tohoto usnesení, jímž se městskému soudu určuje lhůta k provedení procesního úkonu, dochází v řízení před městským soudem vedeném pod sp. zn. 10 A 202/2015 k průtahům.

[26] Nejvyšší správní soud proto městskému soudu určil lhůtu do 31. 12. 2016, v níž je nutno vydat rozhodnutí, jímž se končí řízení o žalobě vedené pod sp. zn. 10 A 202/2015. Při určování délky této lhůty byl Nejvyšší správní soud veden zájmem na tom, aby městský soud dostal přiměřený časový prostor k pečlivé přípravě rozhodnutí a případnému nařízení jednání, bude-li jednání nařizovat.

IV. Náklady řízení

[27] Náklady řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, který byl úspěšný, hradí stát. Navrhovateli žádné náklady v tomto řízení nevznikly, Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. listopadu 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu